

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Mors Comitis Moraviae, nothi, Reginae fratris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nus versuti essent quam si persequi non cessarent ad optatum finem ipsa perductura esset. Primum ergo Buchananus rebellium rogatu famosum contra reginam libellum conferibit. Reginam quippe oderat, quod ab ejus patre Jacobo V. ob Lutheranismum (unde postea ad Calvinismum, & tandem ad atheismum devenit) regno fuerat eiectus. Idem deinde rerum Scoticarum Historiam ita corrumpit, ac tot calumniis & mendaciis referit, ut hodieque liber iste toto regno sit interdictus. Cupide nihilominus illum Angli acceperunt, ac statim per Galliam, Germaniam, & alias regiones magno numero distribuerunt. Ad obiecta quidem Mariæ Legatis facile erat respondere, sed moniti, Elisabetham id unice agere ut Maria vel innocens rea perageretur, rogarunt ut præfenti adversariis respondendi fieret potestas. At rebelles nihil minus fieri cupiebant, quam ut præfens regina audiretur interim Elisabethæ animum odiis ac suspicionibus accendere non cessabant. Quum ergo iudicium protelaretur, nec Maria ad respondendum admitteretur, præcipui Angliæ procerum adversarios ea quam reginæ intencabant pœna afficiendos esse non obscure murmurabant.

IV. Moravius ne faba in se euderetur veritus, ad novas inde proditiōnes artes se convertit. Quare Norfolciæ Ducem adit, & Mariæ reginæ matrimonium ostentat, à quo non dubitaret quin nec ipsa, nec universus Scotorum populus abhorreret. Et hæc quidem inter vicinos populos pacis conficiendæ ratio, commodissima videbatur: sed mox in Norfolcii exitium venit. Moravius accepta non mediocri à Norfolcio pecunie summa, ac libro comearum, tum reginæ etiam litteris, quibus illa suos ab actionibus contra Moravium in Scotia institutis desistere jussit, antequam discederet, rem omnem Elisabethæ exponit, & quanto id cum ipsius periculo futurum sit ostendit, neque enim dubium esse, quin Norfolcius homo potens & ambitiosus, tam Angliæ quam Scotiæ regem facere se conaturus sit. Illa Moravium quæro animo esse jubet. Norfolcii ambitionem propediem se repressuram. Quo minus vero etiam reginam Mariam evertat, Galliæ regem sibi obstare, cujus inimicitiam merito reformidet. Inter Elisabetham & Moravium convenerat, ut Scotiæ regnum inter ipsos divideretur: utque Moravius regem puerum in Angliam mitteret, ipse vicissim Mariam in suam acciperet potestatem. Ex inde Maria multo arctiori custodia fuit inclusa. In Scotiam reversus Moravius

reginæ liberandæ imprimis cupidum se simulat, & convocatâ Nobilitati, matrimonium quod inter Norfolcium & Mariam tractaretur proponit: misso, interim Roberto Melvino, qui de reginæ voluntate certum aliquod testimonium afferret, quod deinde contra ipsam uteretur. Et Norfolcius quidem promissis Moravii deceptus, per litteras eum monuit, ut promissum sibi cum Maria regina matrimonium maturaret: cui ille novis iterum promissis onerato, amice respondit, litteras interim Norfolcii ad Elisabetham misit: quæ hominis jam ante sibi suspecti, ut qui Catholicis non obscure favebat, & capitalem contra Mariam sententiam pronuciare recusaverat, tollendi occasionem amplexa, in turri Londinensi securi percussus, edita ad populum causa, quod se invita matrimonio cum captiva Scotiæ regina tractasset, quum tamen constaret, ejus rei Elisabetham quoque non ignaram fuisse, nec ab eo consilio initio abhorruisse. Sed credibile est diffidentia abreptam, longe alium animum postea induisse.

V. Interea dum Norfolcius in Angliam ad supplicium producit, in Scotia de Moravii eade consilia ineuntur. Tardus quidem ad pœnas Deus est, sed tarditatem illam supplicii gravitate compensat. Sic Moravius nihil minus quam se mortalem esse cogitans, & nominis similitudine inflatus (nam & ipsi Jacobo Stuardo nomen erat) pro ipsissimo Scotiæ rege se ferens, immo Angliæ quoque regnum somnians, repente & uno ictu fuit everfus. Is paullo ante in Angliam ad Elisabetham miserat Robertum Percarnium, Fermelinoduni Abbatem, qui ea quæ Moravius in regni administratione gesserat, à regina approbari ac rata haberi impetraret. Mox ab Elisabetha missus Thomas Randolphus Moravio exposuit, ab Angliæ Parlamento Mariam ob crimen læsæ Majestatis jam capitis damnatam esse: ideo præcipue, quod in Gallia Lotharingorum Principum, capitalium Calvinisticæ religionis inimicorum instinctu, Angliæ insignia usurpasset. Quod quidem nuncium ut Moravio gratum erat, ita sententiæ executionem tamdiu differri, vehementer displicebat. Interea Elisabetha Moravium urgebat, ut ad regni fines sibi præsto esset, & uti convenerat, regem puerum traderet, Mariam vero in suam acciperet potestatem. In eo dum est Moravius, dumque Letha Edimburgum proficiscitur ut puerum inde deduceret: Calvinista quidam Nobilis, Jacobus Hamiltonius nemines vindicandæ à Moravio acceptæ injuriæ cupidus, eum

in via ex insidiis, globulo plumbeo paullo infra umbilicum adacto ac prope renes transmisso, eodemque ictu Georgii Duglassi equum, qui ultra eum erat, exanimavit, ac celeriter sese subduxit. Moravius percussus paucis quibus supervixit horis, nullo pœnitentiæ signo edito, non invocato divino nomine, sed multis profusis blasphemis tandem expiravit, illa verba paullo ante obitum frequenter repetens: *Ego ex eis mingentem ad parietem non susperesse permittam*. Imminente jam extremo agone, totus in furorem versus, & horribilibus phantasmatis, ut qui cum diabolo rem habuisse creditur, agitato, sæpe exclamavit, *Ice, ice, ice*: qua voce Scoti in summa animi perturbatione uti solent. Sic vixit, sic mortuus est an. 1571. 27. Jan. miser ille Moravius; præcipuus quæ toto regno commissa sunt, sacrilegiorum auctor, & Catholicæ religionis extirpator. Mors ejus omnibus Protestantibus luctuosa fuit, & imprimis Anglorum reginæ. Nomen ejus hæretici statim Martyrum Catalogo adscripserunt, & magnificum ei tumulum sive Mausoleum extruxerunt, qui sepulera & monumenta majorum tota vita sua destruere satagebat. In quo quidem divinam merito agnoscimus justitiam, quæ eum qui reginæ suæ necem machinabatur, prius ad exitium pettraxit.

*Sic æquum fuerat, qui aliis intendere mortis
Casus parabat, prius ipsidem prendier.*

VI. Accepto de Moravii morte nuncio, Elisabetha Sufflexiæ Comitem cum decem circiter armatorum millibus ad limitem misit, cum Maria regina transigere se velle simulans, his tamen conditionibus, ut illa Angliæ reginam superiorem agnosceret, & Scotiæ arces ac loca munitiora Anglorum potestati permitteret, filium etiam regem & proceres aliquot obsidum loco traderet; tum omni injuriarum abjecta memoria, exteris federibus renunciaret, & à Catholica religione discederet. Quibus quum Maria assentiri nec vellet, nec posset, hæretici Elisabethæ animum multo majores suspicionibus impleverunt, Mariam non regnum modo affectare, sed reginæ etiam vitæ insidari dictitantes: quibus illa impulsâ (neque enim figulus figulo tantum, ut est in proverbio, sed & reges regibus invident) æmulam, uti videbatur, tollere decrevit, ut quæ tantarum virtutum etiam in captiva elucentem omniumque oculos perstringentem splendorem ferre non posset. Ad Mariæ calamitates illa quoque tum accessit, quod filius

ejus Jacobus VI. anno M.D.LXXXIII. procerum quorundam & subditorum prodicione, in custodiam datus fuerat, è qua tamen ille non multo post evasit.

[a] Elisabetha cum Maria in gratiam redire se velle simulat.

DE PROCESSU AB ANGLIS CONTRA Mariam Scotiæ reginam instituto, variisque artibus, quibus Angliæ legibus eam subicere conati sunt, tum quomodo eadem ad causam dicendam producta, ac tandem damnata sit.

CAPUT DECIMUM OCTAVUM.
ARGUMENTUM.

- I. Lex ab Elisabetha lata, unde postea supplicii de Scotiæ regina sumendi occasio sumta est. Babingtoni epistola.
- II. Scotia regina arctiori custodia mandatur.
- III. A quadraginta octo viris causa ejus ventilatur.
- IV. Quibus de rebus interrogata fuerit, & quid ad singula responderit.
- V. Eiusdem de Balarai facti responsio seu confessio.
- VI. Capitis damnatur. Aliquot ejus ad Gallie regem & Elisabetham Angliæ reginam epistola.

I. EA est rerum humanarum conditio, [a] ut nihil stabile, nihil diuturnum sub sole reperitur, sed miræ perpetua vicissitudo omnia in se circumvolvatur. Cujus non minus illustre quam luctuosum exemplum Mariæ Scotorum reginæ fortuna nobis exhibet: quam primo in regia dignitate collocatam, mox in acie ac prælio contra suos versantem, postea in lacu Lævino captivam, ac tandem in Angliam fugientem vidimus. Sed & miram rerum mutationem! Ecce enim dum jam illa omnes tempestates effugisse videtur, in ipso portu misera naufragium facit. Quid profuit è lacus Lævini custodia elapsæ gratulari, si postea eandem in carcerem multo terriorem compingi videamus? Nunc illa nobis tantum consolatio restat, quod omnia adversa æquo animo ferentem & ex alto quasi despicentem, sic denique humanas res supergressam prædicare nobis licet, ut nullus ad eam ictus pervenire possit.

Elisabetha quamprimum Mariam in sua habuit potestate, omnia sua consilia & cogitationes eò convertit, ut vivam eam sibi elabi numquam pateretur.

[a] Decretum Curie Anglicanæ.